

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Стратегия за приобщаване на ромските деца към условията на **ДГ „Здравец“, гр. Сандански**

Този продукт е разработен като част от изпълнение на проект „Позитивна мултикултурна образователна среда – среда за активно социално приобщаване!“, Договор № BG05M2OP001-3.017 -0009-C01/14.12.2020г., финансиран по ОП НОИР 2014-2020, Дейност 1“ Разработване и актуализиране на стратегии, планови и аналитични документи и др. на образователните институции-партньори за работа в мултикултурна среда“.

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

В основата на интеркултурното образование стои преди всичко опознаване на културата на другите народи, зачитане и уважение на техните традиции и самобитност, проява на толерантност и зачитане на културата на различния от нас човек. Това предполага културно интегриране между различните етнически общности, т.е. взаимодействие и взаимно обогатяване на отделните култури.

Времето, в което живеем неотменно доказва, че се нуждаем от възпитание в дух на интеркултурност. Това означава да приемаме и зачитаме съществуващите различия, независимо от тяхното естество – икономически, етнически, религиозни и пр., защото всички съжителстваме заедно - живеем на една улица, работим в едно предприятие, посещаваме едно учебно заведение. Така детската градина се явява началната среда, в която малкото дете се сблъсква с културните различия на общността, в която живее. Тя представлява обединение от различни субекти и място, където децата споделят модели на поведение и общуване. Това е мястото, където те за първи път се отделят от своята етнокултура и им се налага да се впишат в мултикултурата на заобикалящото общество. Общеизвестно е, че във възрастта до 7 години се градят умения и навици, възпитава се човешка личност.

Ето защо целта на общуването в мултикултурна среда в детската градина би могла да се сведе до изграждане у децата чувства на уважение, толерантност, разбирателство, съпричастност към по – възрастни и връстници. Това от своя страна предполага:

1. Изграждане на отношения на доброжелателност и толерантност помежду им чрез съвместна дейност в детската градина – различни видове игри (дидактични игри, сюжетно – ролеви игри, игри – драматизация, подвижни игри и др.); планирани и непланирани ситуации; организиране на празници и развлечения /Тук думата „толерантност“ приема смисъл на „търпимост“, поносимост.
2. Формиране чувство на уважение и разбиране, както към собствената културна идентичност и национални ценности, така и към ценностите на други народи и етнически групи, различни от техните./Тук думата „толе-

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ , Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

рантност“ придобива смисъл на „допустимост“, т.е. да умеем да намерим общ език с хората от останалите култури, да ги допуснем до себе си.

3. Толериране и развитие на познавателните и творчески способности и интереси на децата за пропагандиране ценностите на своята култура.
4. Развиване на социални умения и граждански компетенции за формиране на личност, годна да се справи с бъдещите предизвикателства на обществото.

Интеркултурното образование е тясно свързано с гражданското образование. До голяма степен те обхващат една и съща ценностна система:

- приятелство;
- отрицание на расизъм, етнизъм и национализъм;
- равенство и равни права между хората;
- емпатия;
- разбиране и съчувствие на другите;
- солидарност с всички етнически общности;
- уважение към личността, различието и културата на „другите“;
- недопускане на сегрегация и др.

Етническият състав на децата, с които се работи в нашата детска градина е различен – българи, роми, където децата от малцинствен произход са разпределени по няколко във всяка група. Съвместната им дейност – различни видове игри, занимания, изкуство, музика, художествена литература, обединява децата. Тя поражда и нови отношения между подрастващите – приятелство, разбиране, дружелюбие, грижовност и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Така съвместната дейност се явява предпоставка за формиране на нови взаимоотношения в нова обстановка. Една от възпитателните функции на детската градина е обединяване и сплотяване на децата, независимо от индивидуалните особености и етническа принадлежност. Най – важното за възприемането на хората един друг е общуването, а това е една от основните дейности на всяко предучилищно заведение – да се научат децата да общуват помежду си. Да се изгради способност за приемане на различията между тях самите от една страна и от друга страна – различаващите се по произход, религия, начин на живот с различна празнично – обредна система, интелектуални способности и характер. Всичко това може да се осъществи чрез по – пълно сближаване между децата. А сближаването от своя страна спомага приобщаването на децата от различния етнос/религия...

В нашата градина се стремим да постигаме това чрез образователните направления и свързаните с тях дейности, но преди всичко наблюденията ни са, че това се постига чрез участието на децата от групите във формите на изкуството – музика и танци, художествена литература и драматизации на литературни произведения; организиране и активно участие в празници и развлечения.

Формирането на детските взаимоотношения в смесената разноетническа група е сложен процес. Смесената група е подходящата социална среда за преодоляване на езиковата бариера, съществуваща у децата билингви. Семейството се разглежда като основен фактор в социализацията на децата в предучилищна възраст, но при децата билингви това не е така. От тук идват и затрудненията в ежедневната работа с тях, тъй като живеят в двуезична среда и често изостават в своето интелектуално развитие. Причините са :

- лошо икономическо състояние на семейството
- педагогическа занемареност
- неграмотност на родителите

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

– незаинтересованост на родителите

Индивидуалният потенциал, който носи всяко дете, насочва към определено педагогическо взаимодействие, призвано да утвърждава индивидуалните ценности. Този потенциал се откроява най – добре в детските творчески изяви, тъй като в условия на творческо взаимодействие при работа в екип обменът на ценности от позицията на децата става свободен, доброволен, желан и значим. Работата в екип е предпоставка и за усвояване на поведенчески механизми на базата на приемствеността и тяхната интеграция. Ето защо смесената разнуетническа група е един подходящ вариант за социализация на подрастващите. Тя позволява на децата от различни етноси да се адаптират в социалната среда, създавана в условията на детската градина.

Като граждани на нашата страна децата от етническите малцинства се обучават в съответствие с българското законодателство и релевантни международни договори, които са ратифицирани, обнародвани и влезли в сила за Република България. В хода на този процес се прилагат и използват разнообразни методи и форми за работа с деца, родители от всички етнически групи, съобразявайки се с тяхната етнокултурна специфика. Образователната интеграция е една от видовете политики за включване, които се реализират в рамките на ЕС. Практическата реализация на този тип интеграция в българските детски градини/училища се осъществява в следните направления :

- ❖ Осигуряване на равен достъп до качествено образование за всички деца и ученици.
- ❖ Утвърждаване на интеркултурното образование като неотменна част от процеса на модернизация на българската образователна система.
- ❖ Създаване на предпоставки за успешна социализация на децата от етническите малцинства.
- ❖ Съхраняване и развиване на тяхната културна идентичност чрез изучаване на майчин език, история и култура.
- ❖ Поощряване на взаимното уважение, разбирателството и сътрудничеството между всички деца/ученици, независимо от етническата им принадлежност.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ , Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Европейските образователни политики, въпреки различията в подходите, имат обща насоченост към образователна интеграция на деца/ученици от етническите малцинства. Поставя се акцент върху интеркултурността, която се интерпретира като възможност за взаимно обогатяване чрез взаимодействие между децата/учениците, изява на собствена културна идентичност и поле за формиране на национална идентичност. Овладяването на официалния език на страната от децата на семейства, принадлежащи към етнически малцинства, е проблем в повечето европейски държави. Неговото владение е необходимо условие за ефективно включване в живота на съответната държава, за което се предприемат специфични мерки.

През последните 15 години в българското общество може да се отбележат някои значими успехи в областта на образователната интеграция. На първо място е утвърждаването на Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства от 2004 г. В кратък срок след това, с оглед на нейното изпълнение, се пристъпи към изграждане и укрепване на административен капацитет в сферата на образованието – бе обособен отдел в МОН (за периода 2006 – 2009 г.); всеки регионален инспектор по образованието (РИО) определи експерт, който да отговаря за образователната интеграция; създаден бе Консултативен съвет към министъра на образованието и науката. Особено важно бе създаването на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ) през 2005 г. – институция с изключително предназначение да подпомага процеса на образователна интеграция, която единствена продължава своята дейност.

В последните години се забелязва засилен интерес към въпросите за интеграцията на етническите малцинства по региони :

- назначаване на експерти в общини и областни управи;
- разработване на общински стратегии за образователна интеграция;

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

- осъществяване на социологически и научни изследвания;
- активна дейност на неправителствени организации.

Едновременно с това бяха приети важни стратегически документи като Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2020 г.) и Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020 г.).

За подобряване достъпа до качествено образование се приложиха редица мерки, които доведоха до положителни резултати. Една от най – важните е поетапното въвеждане на задължителната предучилищна подготовка за всички деца, навършили 6 години, след това се прие за всички деца, навършили 5 години, а според най – новите промени – 4 – годишна възраст. Това довежда до увеличаващия се брой деца, които посещават детска градина. Увеличава се и броя на младите хора от най – многочислените етнически групи – българи, турци и роми, които успешно завършват средно и висше образование.

Като значим успех в работата на МОН трябва да се посочи пълното ограничаване на практика здрави деца от семейства в неравностойно положение (изключително от ромски произход) да се насочват към помощни училища по социални причини. Практическият опит показва, че интеграцията и интеркултурните взаимодействия могат да се реализират единствено в етнически смесена образователна среда.

Ето защо и нашата детска градина взе решение да бъде място, което да дава равен достъп до качествено образование, както на българчетата, така и на деца от друг етнос. Да бъде мястото, където деца от предучилищна възраст с различни етнос и култура не само се срещат, а еднакво добре си взаимодействат, съжителстват и взаимно се опознават. Решихме да продължим работата на МОН и други обществени правителствени и неправителствени

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“, Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

организации, които работят за приобщаване на деца от малцинствените етноси, като създадохме стратегия за приобщаване на деца от малцинствените групи в условията на детската градина.

Визия:

ДГ „Здравец“ да бъде желано и предпочитано от всички деца място, което превръща всеки един миг на децата в незабравимо и приятно изживяване. Детска градина, която успешно интегрира деца от етническите малцинства, съхранява и развива етнокултурната им идентичност и спомага за изграждането им като пълноценни граждани и за успешната им личностна, професионална и социална реализация.

Стратегически цели:

1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование за децата от етнически малцинства.
2. Намаляване до минимум броя на необхванатите деца от етнически малцинства в задължителната предучилищна подготовка.
3. Съхраняване и развиване на културната идентичност на децата от етническите малцинства.
4. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.
5. Формиране на подходящ социално – психологически климат, който да благоприятства социализацията на стратегията за интеграция на децата от етническите малцинства.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ , Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Дейности, чрез които да се реализира разработената стратегия :

1. Провеждане на информационни кампании сред родителите за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства.
2. Формиране на родителски клубове и настоятелства, с участието на родители от етнически малцинства.
3. Работа със семействата за разясняване на ползите от интегрираното образование.
4. Осигуряване на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна среда.
5. Подкрепа на разнообразни съвместни изяви на деца от различни етнически общности за съхраняване и развиване на общите и специфичните традиции по места.
6. Създаване на възможност за взаимно опознаване на културите на етническите общности.
7. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез изкуство, култура и спорт.
8. Участие в програми и проекти за интегриране на децата от етническите малцинства.
9. Подобрения във външната среда/двор на детската градина.
10. Работа със семействата – обмяна на информация между детската градина и родителите на деца от малцинствените групи; участие на родителите в дейността на детската градина.
11. Провеждане на анонимни анкети с родителите, относно работата на детското заведение във връзка с интеграцията.

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ , Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ ЗА
ИНТЕЛИГЕНТЕН РАСТЕЖ

Детска градина „Здравец“ гр. Сандански ще продължи и да търси проекти и програми, които ще доведат до развитие и подобряване на образованието, средата и материалната база на детската градина, за да достигне до едни високи европейски стандарти, включително и за малките населени места.

Заключение:

Стратегията остава отворена за включване на различни инициативи и мероприятия, приети с решения на ПС. Стратегията остава отворена и в случаите, когато настъпят значителни промени в организацията на работа на ДГ „Здравец“ или промени в други нормативни актове за предучилищното и училищното образование.

Изготвил: Янка Василева- експерт образователни дейности по проект „Позитивна мултикултурна образователна среда – среда за активно социално приобщаване!“

Проект „Позитивна мултикултурна образователна среда - среда за активно социално приобщаване!“ , Договор No BG05M2OP001-3.017-0009-C01/14.12.2020г., финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове.